

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אֵלֶּה הַשְּׁלֵשׁ הַתְּרָדִים

גליון 577

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פרשת השבוע
פרשת עקב

פנתח האלה

תניא היה רבי מאיר אומר **חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר** "ועתה ישראל מה ד' אלוך שואל מעמך" (אל תיקרי מה אלא מאה). אמרו חז"ל שבימי דוד המלך היו מתים בכל יום מאה איש. ולא ידעו על מה מתו עד שחקר דוד ותיקן שיברכו מאה ברכות בכל יום ופסקו מלמות. (טור סימן מו')
והקשה הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל מה הקשר בין המאה ברכות לתיקון המוות שהיה באותו הדור? **וביאר זאת** ע"פ המסופר על רבי חיים ויטאל זיע"א שהיה בזמנו שיח' ערבי בצפת שידע נסתרות האדם וגילה עתידות והלך אליו ר' חיים ויטאל וינסהו בחידות ולא השיבו כלום, שאלו המהרח"י מה אירע לך הרי שמך הולך מסוף העולם ועד סופו שאתה מפענח תעלומות...? ענה לו הערבי כל ידיעותי באות ע"י שד שעומד לצידי ולוחש לאוזני הכל, אך כעת שהגעת ברח ממני השד מהוד קדושתך! נמצאנו למדים שקדושה וסיטרא אחרא לא מסוגלים לדור בכפיפה אחת.

כשראה דוד שמאה אנשים מתים בכל יום, הבין ברוח קודשו שהפורענות מגיעה מחמת התגברות כוחות הסיטרא אחרא בבריאה. עמד והתקין מאה ברכות שמסיבתם נוצר קדושה על הסביבה ועל החפצים שעליהם מברך. וכשיש קדושה כוחות הטומאה בורחים. אמר ר' יהודה צדקה כמה פעמים נזרקות מפנינו ברכות ללא כוונה? איזו בושה, הבה נעשה חשבון לעצמנו – בכל יום חייב אדם לברך מאה ברכות, בחודש – שלושת אלפים, ובשנה כמה? ובשבעים שנה כמה? אחרי מאה ועשרים האדם לוקח איתו מפה קרונות מלאים ברכות, לוקחים את כל הברכות ומכניסים את זה לחדר ומתחילים למיין כל ברכה לחוד ואולי מכל הקרונות ישארו מאה ברכות איזו בושה וכלימה! איזו עוגמת נפש. וכל זה מחוסר התבוננות לפני מי אנו עומדים בשעת התפילה והברכות

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

"למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם".

מבאר הרב אליהו אליעזר דסלר נקודה חשובה בביאור הפסוק, וכה דבריו: בל נטעה לפרש את הפסוק כפי הבנתנו השטחית: לא רק על הלחם לבדו יחיה האדם, אלא גם על דבר ה'.

אלא הפירוש האמיתי הוא כזה: כל עיקר חיות הבריאה, בכל בעל חיים המצוי בגלקסיה שלנו, הוא רק ממקור אחד: ניצוצות קדושה שמצויים בקרבו ומעניקים לו חיות. בלי ניצוצות אלו - אין מציאות של חיים בעולמנו.

מעתה נבין היטב מדוע ברא אותנו הקב"ה בצורה שמצריכה אותנו תמיד לאכול ולשתות: כיון שיש ניצוצות קדושה המגולגלים בדברי המאכל, ועל ידי שאנו מברכים על המאכל ואוכלים אותו בקדושה אנו מתקנים אותם ומעלים אותם למקום הראוי להם.

זה מה שמסבירה התורה: במדבר אכלו בני ישראל מן ארבעים שנה, "למען הודיעך" שהלחם הגשמי בפני עצמו אין ערך לו, והאדם אינו מתקיים בגלל ערכו התזונתיים. אלא "על כל מוצא פי ה'" שבתוך הלחם - על זה יחיה האדם.

אחת בשנה, בפרשת עקב, נשיב אל ליבנו שבכל מאכל ומאכל שמונח לפנינו, נמצא לא רק המאכל הגשמי, אלא גם ניצוצות קדושה המחיים אותו ואותנו. את הלחם לא אוכלים לבד, אלא עם תוספת קדושה מוסווית.

ההתייחסות לאכילה כפעולה שיש בה קדושה, תסייע הן לגופנו ונשמתנו והן למאכל עצמו.

זמני השבת
הדלקת נרות 7:12
מוצאי שבת 8:14
לית 8:46
 נא לשמור על קדושת הגליון
 אין לקרוא בשעת התפילה

לבריאות מזל והצלחה וזרש"ק חן בן מלי וזו' מאי בת אירים הי"ו

אהל החזנה

זהירות רבה צריך בעניית א-מן בבית הכנסת כשהחזן חוזר חזרת הש"ץ, ובפרט שני אמנים שאין העולם נזהרים בהם: אמן של 'המחזיר שכנתו לציון' שאומרים תיכף 'מודים אנחנו לך' ואין עונין אמן, ואמן שבמעריב של שבת קודם תפילת הלחש, 'ופרוס וכו' כשמסיים השליח ציבור 'ברוך אתה ה' הפורש סוכת שלום כו' ועל ירושלים' ומתחילים הציבור 'ושמרו'.

על כן צריכין לזהר שמובא בספרי המוסר שחסיד אחת התענה על אריכת הגלות ונתגלה לו בחלום 'איך תבוא הגאולה כשהעולם אינן משגיחין בעניית אמן על המחזיר וכו' ועל ירושלים וגורמים לחזן שמברך ברכה לבטלה חס ושלום, וכבר המה מורגלים בזה בעוונות הרבים.

על כן אני מתקן בכל הקהילות ובכל מקום שאני נוסע לזכות את הרבים וגוזר אני על כל החזנים קודם 'מודים' וקודם 'ושמרו' ימתין החזן מעט אחר סיום הברכה ויכה באגרוף על התיבה כדי שיזכיר לקהל, אנשים ונשים וטף, לענות אמן.

וירגיל הנער בזה וההרגל נעשה טבע גם בזקנותו לא יסור ממנו. ואם לא יעשה החזן כן, חל העונש על החזן שהוא גורם מיתה להשומע ואינו עונה, והוא תיכף ומיד חייב מיתה, רק אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה ובא לידי עניות חס ושלום ועני חשוב כמת, על כן לא יהא אמן קל בעיניכם ואין האדם נקרא צדיק אלא אם כן קיים בכל יום צ' אמנים ד' קדושות י' קדישים ק' ברכות ראשי תיבות צדי"ק"ן]. [דרך משה']

אהל לחידוש

חידושים ופג'נים לשולחן השבת

"וְהָיָה עֲקֵב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרֵתֶם וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם, וְשָׁמַר הַשֵּׁם אֶלְקִידָה לְךָ אֶת הַפְּרִית וְאֶת הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךְ"

כותב רש"י: "והיה עקב תשמעון" – "אם את המצוות שאדם דש בעקביו תשמעון". העקב בגוף האדם, נמצא במקום הנמוך ביותר. העקב הוא גם "גס" ופחות רגיש מבחינה עצבית ביחס לשאר הגוף. אולם מצד שני, בל נשכח שהוא סובל את כל כובד הגוף. בעבודה הרוחנית יש ל"עקב" מקום של כבוד. הראש והשכל מסמלים את המחשבה, ההבנה והתכנון. הלב מסמל את ההרגשה והרצון. העקב לעומתם מקבל פקודות ופשוט מבצע – אומרים לו ללכת והוא הולך. מבחינה סימבולית, העקב מסמל את המעשים שאדם עושה באופן אוטומטי, בלי לחשוב ימינה או שמאלה ומבלי לתת את הלב שלו אל תוך המעשים.

במהלך היום אנו עושים כל כך הרבה מצוות שמצד אחד כבר התרגלנו לעשותם וזה טוב, שהרי ההרגל הוא אחד הדברים הבסיסיים בחיים, כאותו עקב, אולם בהרגל יש סכנה של איבוד הלב. איבוד המשמעות. לכן אומרת התורה, הצעד הראשון בעבודה שלנו כדי שנזכה שהשבעה תישמר עבורנו, הן המצוות שאדם עושה אותן בין כה וכה, אבל להתחיל להכניס אל תוכן את ההבנה, הלב והרגש. המילה "דש" אף היא מדויקת להפליא. מלאכת הדישה היא מלאכה חקלאית הנעשית על ידי דריכה ברגליים. החקלאי מניח את אלומות התבואה על הקרקע ודורך עליהן שוב ושוב. זוהי מלאכה שדורשת הכי פחות מחשבה ותחכום ביחס לשאר מלאכות השדה. צריך רק לדרוך, בלי מחשבה ובלי תכנון. אבל מצד שני, אותה דישה מגלה את כל הטוב שבתבואה, היא מפרידה בין הגרגירים הטובים לבין המוץ והקליפה. היא מגלה את האוכל מתוך הפסולת.

אותם מעשים שאנו דשים בהם, הם אלו שמסוגלים לברר את עבודתנו הפנימית, אולם התנאי הוא שנכניס את הלב אל אותן מצוות.

סגולה נפלאה להצלחת הבנים.

משאלה עמוקה שואלים כל אב ואם יהודיים נחת נחת "אידישע נחת" נחת יהודי, הכיצד זוכים לזה ועוד בנקל?

הבה נתבונן במילים ספורות שאמר בעל "יסוד ושורש העבודה": "מעיד אני על עצמי שנוהרתי מאוד מאוד לחנך בברכת הנהיין ושאר הברכות אף שלא היו יכולין עדיין לדבר כראוי ובירכתי עמהם בעצמי על כל אכילה ושתייה, גם ברכת המזון, ומחינוך זה היה לי התענוג יותר מכל התענוגים שבעולם שגרמתי בזה נחת ליוצרנו ובוראנו יתברך ויתעלה".

כלל ראשון להצלחה לימדנו בעל "יסוד ושורש העבודה" והוא "בירכתי עמהם בעצמי". ליחד מזמננו העמוס והלחוף לישב עם ילדינו שיתנו ברכה ליוצרנו בנחת ובשלוה, וכדי שתהיה ההשפעה על שתילי הזיתים בטוחה, ישנו כלל קדום והוא שתהיה הברכה שאני עצמי מברך – כראוי, וזו ההשפעה הכבירה ביותר.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"אני רוצה לחזור לתא הכלא..."

האיש המפורסם, ר' שלום רובשקין, היהודי החבדי"י ש"קייבל" משופטת אנטישמית בארה"ב 27 שנות מאסר על עבירה כלכלית, ותפילות רבים וביטחון ואמונה עוצמתיים זיכו אותו לנס של שחרור מוקדם אחרי שכבר נואש מכל ההשדלות. החלק הזה ידוע לכולם. רובשקין, בעל משחטה ענקית ועסקי בשר חובקי עולם שפרנסו מאות משפחות, היה לצנינים בעיני אי אלו שחיפשו להוריד אותו מהמסילה, וכך הוא נושג מכל עסקיו ועושרו וישב בכלא אמריקאי קשוח מספר שנים, כשגזר הדין המושת עליו הוא 27 שנים!!! כל הערעורים נדחו, כל הפניות של אנשי משפט וסנטורים נתקלו בחומה בצורה, גם הערעור לבית המשפט העליון נדחה...

בחנוכה, יום לאחר שנדחה הערעור השלישי והאחרון שניתן במסגרת החוק, רובשקין אמר הלל בתאו. בלילה הוא הדליק נרות חנוכה ושר "על הניסים", והמשיך בסדר יומו של לימוד גמרא, אמירת תהילים והתחזקות בביטחון. כשהוא נקרא לפתע למשרד הכלא, לא ידע שום דבר ממה שמחכה לו. שם הוא שמע את מה שהעולם בחוץ כבר ידע... הנשיא טראמפ חתם על חנינה בשבילו – זהו, אתה משוחרר!!!

אי אפשר לתאר את השמחה, את ההפתעה את ההתרגשות... "הריצוהו מן הבור" כיוסף בשעתו ור' שלום רובשקין מבקש לחזור לתא... כן! מה העניין? הוא שכח לברך **ברכת המזון**, והוא רוצה לדקדק בהלכה ולברך במקום האכילה... ההפצרות לא הועילו, והוא נאלץ לברך במשרד הכלא, אבל גם אז הוא לא ויתר על "מים אחרונים", וסוהר הביא לו אותם... אם מקיימים את "והיה עקב תשמעון", לא פלא שזוכים להמשך הפסוק... העוצמה של האישיות מדהימה. זה לא התחיל כאן, זו עבודה של כמה שנות התחזקות באמונה וביטחון, וידיעה שהכל ממנו יתברך, והוא היחיד שיכול להחליט על החיים שלי. **אבל כשזה מגיע ל"מעשים הקטנים"**, למצוות שאדם דש בעקביו, כמו לחזור לתא כדי לברך במקום האכילה להקפיד על מים אחרונים בכל מצב וסיטואציה – זה מסביר לנו איך ר' שלום רובשקין זכה בגלוי להראות לכולם את ההמשך, "ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד..."

אהל העיצה:

בשבועות הקודמים עסקנו בנושא המבחנים, הגישה הנכונה שצריך ליצור אליהם, היחס מול הילד המתקשה והילד הכישרוני. לקבלת המאמרים אפשר לפנות למייל למטה ולכתוב מאמר.

לא נתווה פתרונות. לדעתי הפיתרון הטוב ביותר הוא כשהצלחנו לקבל את המבט האמיתי והסתכלות הנכונה על העניין. כך הילדים יקלטו את השדר ויעלו על הגל הנכון.

כי גם אם נכתוב לדוגמא בילד מתקשה שהפיתרון הוא לספר לו על גדולי ישראל שבילדותם התקשו מאוד והמלמדים התייאשו מהם ורק בזכות העמל זכו ונהפכו לגדולי תורה, הרי שאם לא נאמין שזה קשור לילד או שנאמין ורק נהיה מאוכזבים מתוצאות בשטח שלא מוסיפות הרבה כבוד, ובכלל איך הילד שלי עושה לי כאלו בושות, אפילו אם לא נראה לו את זה הרי הוא ירגיש שזה דברי נחומים כך שימשיך להרגיש דפוק ולא הועלנו לו במאומה. כן זה יכול לשמש כתוספת במקרה שלימדנו אותו שצריך לעמוד וצריך להנאות מהעמל וזה באמת התפיסה שלנו זה יכול לדרבן ברגעים קשים.

לגבי הילדה המוכשרת נשים את הפוקוס יותר על ההשקעה הכנת שיעורי בית אפשר ללמד אותה להשתמש עם הכישרונות שלה לטובת עשית חסד עם כאלו שלא בורכו בכך וללמוד עימם לעודד לחוש בכך סיפוק.

ואפשר אם מישהו רוצה לעשות דבר באמת הזוי, הכרתי מישהו שעשה כך עם ילדו, לעשות מבצע לילד משהו שישתלם לו כדי שיקבל פחות במבחן. לדוגמא, שיענה לא נכון על תשובה אחת, כך הילד לומד שההצלחה בחיים לא תלויה בכלל בגובה הציונים. והדגשנו ושוב נדגיש, את הכל צריך לעשות ברגישות עם יד על הדופק, יש ילדים שבשבלים הציון הוא הצלת נפשות, לדוגמא בזמן של מצוקה חברתית או כל קושי אחר, כך שאין לראות את הדברים שחור לבן ולבדוק בזהירות כל דבר לגופו לא להכריח, רק בדרכי נועם.

נקודה לסיום, נוכל אצל הילד המתקשה ללמד להנאות אם הוא הגיע להישג מסוים לפרגן לו וכו' אין הכוונה בכך שצריך לעמוד שזה יהיה בלי סיפוק כמו בשעבוד מצרים....

יש לכם שאלה הערה או הארה כתבו ובלי"נ נתייחס, המייל: ap2417m@gmail.com פינחס אפשטיין יעוץ תורני

"ועתה ישראל מה ה' אלוֹקֶיךָ שואל מעמך כי אם ליראה את ה'"

על הפסוק בפרשת בלק "תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו", כתב האור החיים הקדוש, כי בלעם הרשע במקום לחיות חיי ישרים, ביקש לעשות ככל העולה על רוחו, ובסוף למות מות ישרים - "ותהי אחריתי כמוהו", שאחריתו וסוף ימיו יהיו כמו עם ישראל. לפי זה, מבאר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" את הפסוק בפרשתנו, "ועתה ישראל מה ה' אלוֹקֶיךָ שואל מעמך כי אם ליראה את ה'" וגוי ולכאורה, מדוע הזכירה כאן התורה מלת "ועתה", שלכאורה מיותרת? אלא באה התורה להודיע שכל הרוצה ללכת בדרך ה', עתה הוא הזמן ליראה את ה' ולקיים מצוותיו, ואין לדחות זאת לזמן הסמוך למיתה. האדם מחליט להיטיב את דרכיו, אך אז בא לפניו יצר הדחינות ומשפיע עליו לדחות את החלטתו למועד מאוחר יותר, והוא אומר לעצמו: "אתחזק אחרי החתונה", "אקח את עצמי לידים אחר שאעבור דירה", "אפתח דף חדש מתחילת השנה הבאה", "אקבע עתים לתורה אחרי שאצא לפנסיה". צורת חשיבה זו מונעת כל תיקון. לכן צריך להחליט ולעשות מיד. כאשר אדם מחליט בתקיפות ש"מעתה אני משנה הרגל שלי זה ולא מחכה עוד דקה נוספת", יצר הרע פורח ונעלם לו.

בצעירותו, גרו הוריו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל בשכונת "נחלת צדוק" שבירושלים. באותו בנין דרו בצוק העתים גם "חלוץ" ורעייתו, שרחוקים היו משמירת תורה ומצוות. הרבנית אויערבך דיברה על לבם שישתדלו להתחשב ברגשותיהם ולא לחלל שבת. הם הסכימו, אולם כבר בשבת הראשונה הפרו את הבטחתם. הרבנית שלחה את בנה, רבי שלמה זלמן, שיפעל כחכמתו לסדר את העניין... בבירור קצר התברר שהללו כלל לא ידעו מה נקרא "לחלל שבת", ולתומם חשבו שמותר לכתוב בשבת. תוך כדי הדברים, נתגלגלה השיחה בין בעל הבית לבין הבחור שלמה זלמן, והחלוץ החל לספר על עצמו. "אל תסתכל עלי ככה, אני יהודי מאמין!", פתח את דבריו, "גדלתי בבית רפורמי ולא ידעתי מאומה על יהדות. כשפרצה מלחמת העולם הראשונה התגייסתי לצבא. תוך זמן קצר מצאתי עצמי שוכב בתוך שוחה, ויורה ללא הפוגה לעבר קווי האויב. "יחד אתי לחמו יהודים שומרי מצוות, ושמת לי לב לדבר מעניין. מדי פעם הם היו מוציאים מכיסם ספר קטן, ממלמלים בלהט, ולאחר מכן נראים הרבה יותר רגועים..."

"יום אחד שאלתי את אחד מהם - מה זה הספר הזה שאתם ממלמלים מתוכו? והלה פתח בהרצאה שלימה על יהדות. הוא דיבר על הקב"ה ועל השגחה פרטית, ועל כך שאיננו כאן במקרה, ושהוא מדבר עם אבא שבשמים ומוצא בכך נוחם. "שעות רבות הרהרתי בדברים, עד שהתחלתי לבכות - מדוע אבי לא למדני כל זאת? וכך תוך כדי שאני יורה לעבר קווי האויב אני פונה לה' ואומר: ריבונו של עולם, אם אתה אכן קיים, אני מתחנן אליך, אנא, תן לי סימן לכך! חשבתי לעצמי איזה דבר יכול להוות סימן, ואמרתי: אם אתה קיים, אנא דאג שאצא מהמלחמה חסרת הפשר הזאת, שיפגע בי כדור בדיוק באצבע כך שלא אוכל לירות יותר, וישחררו אותי מהתופת הזאת! "איך שסיימתי את דברי, הלא יאמן קרה! פגע בי רסיס בדיוק באצבע, ומיד פיטו אותי משם ולא חזרתי יותר לשדה הקרב". החלוץ הציג את אצבעו עליה נכרו סימני החבלה, כאומר "אצבע אלוֹקים היא!". "באותו רגע גמלה החלטה בלבי - מיד בסיום המלחמה אני הולך ללמוד יהדות ולהכיר את בורא העולם! כשהסתיימה המלחמה, נותרו לי רק שלושה חודשים כדי להשלים את התואר שלי באגרונומיה. אמרתי לעצמי 'רק אסיים את התואר - ומיד לישבה!". ואכן, סיימתי את לימודי, אך מה אומר - אותם רגשות קודש שאפפוני אז, אותה התלהבות רוחנית - הצטננה, ושוב כבר לא בער לי ללכת ללמוד יהדות, והנה אתה רואה אותי היום - לא מבין אפילו מה זה 'חילול שבת'..." (הרב עובדיה חן)

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

אשר בן לאה הי"ו

אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב **שמשון פוקס שליט"א**

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכנ"ס אור אבנר

רח' **משה דיין** קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 19:15

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' **דוד אלעזר 18**

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) - 19:15

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**

יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**

יום ג' - הרב **שלום אטלן שליט"א**

יום ד' - הרב **דוד יונה שליט"א**

יום ה' - הרב **דניאל קמחי שליט"א**

**בית הכנסת
"עולי בבל"**

ע"ש **הרב יוסף חיים זצ"ל**

שחרית - 5:00

מנין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 19:15

שיעורי תורה מידי יום

שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב **יהונתן אמדדי שליט"א**

יום ג'

הרב **שמשון פוקס שליט"א**

יום ד'

הרב **נאור דרשני שליט"א**

יום ה' -

הרב **רפאל עגיב שליט"א**

בשעה 20:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה

ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה

ומשפחתו הי"ו

אלון כהן בן אורנה

ומשפחתו הי"ו